

U. B. BERGEN
No. 1808 211

Kjære Kramer og frue!

Først tusend tak for pakken med aprikosene, som har glædet Emil og børnene, og som ogsaa har gjort mig meget godt i min elendighed. - Ja jeg sidder her og græder og stømer natten lang og sover bare lidt om dagene. Ja, saa maa jeg frembære en indskyldning for mit forrige brev ("kortbrevet"); - jeg var saa daerlig den dag, at jeg først havde sendt brevet paa posthuset uden adresse. - Siden, da det blev tilbake sendt af Kristoffer, for at jeg skulde tilføie adresse, - saa glemte jeg selvfølgelig at se efter, om det var rigtig frankeret, og først efter at det var gaaet i posten, kom jeg efter, at der jo var forliden porto, - saa du fik betalt dobbelt porto for det. Ja jeg er en sørgelig fyr; - ja det er saa aldeles rigtig, det du siger, at jeg er likegyldig for alt paa grund af astmaen, (og den dermed følgende træthed). - Jaar har ogsaa en stadig forkjølelse sket føre med astmaanfaldene, - saa at længene kjendes ud, som om de var lindløse af alle hostingen og sprængingen under kvælninganfaldene; - ja kan næsten ikke bevære mig. Saa er det skyld og gjæld

krav, som ogsaa plager, - saa det er ikke let sak, at
lyst gaa tilværelsen, - her er nu ogsaa vist et dyrt
sted at bo paa, især for dem, som skal kjøbe næsten
alt. Her du praet ordent med Følge om saa viderin
Ja nu skal du høre, hvordan det gik mig med min
kjødforsyning for iaar; - jeg lovet at kjøbe Lovisas
saier, - men saa kommer her to spekulanter, som
kjøber op alt, som de kan opdrive af sauekjøtt, og
de begyndte med i bygden og kjølte op fort væk
til 3,00 kr. pr. kg. ja de gav endog 320 for fin fin vare.
Lovisas far, saa til Lovisa, at nu maatte hun enten
fra visthed paa, hvor langt jeg vilde tøre mig i prisen
eller sælge til disse opkjøbere - (de samme op-
kjøber-spekulanter skal have tabt over 2000 kr.) -

Ja jeg begyndte at blive rød for, at det kunde gaa mig, som
et aar før, da her kom slige opkjøbere, - og jeg næsten
intet fik kjøbt, - dengang havde jeg lidt saier selv, men
iaar vilde det blive værre, - da jeg ingen havde, - jeg skyndte
mig derfor at byde 2,80; - jeg troede ikke Lovisa vilde taget
mig paa budet, - men det gjorde hun, - og straks efter gik
smaalkjødet ned i 2,00 - saa Lovisa havde en extra
fortjeneste af 80 - 90 kr. paa de 80 ørene. Jeg fortalte Følge
dette, og han sagde da i farten, at det var nøagtig den pris,
som bedste sort sauekjød stod i, da han solgte sin vædder

til Kramer tidlig i løst; - ja dette var hans ord, - som
jeg troede tænkte, jeg skulde lade dig vide; ifald - det er
dig umuligt at få greit regnskab fra ham, saa
har du altmaal hans ord her, og jeg bad Engel og mig selv
mærke sig det. Hakkers mand han er nok værre med-
for, end jeg ender er; i økonomisk henseende; - lens-
manden var her en dag og pantsede hos ham for 2 kred-
itorer. - Petra-datteren var rent utrokelig og kom Quatens
til mig, om jeg ikke kunde hjælpe dem med 3-400 kr. saa
panting eller auktion blev ideat, - det var tungt for mig
at sige nei, - især da jeg er opvokset til formyndet eller
væge for hende, - men jeg havde ikke saa mange penge
heller, - jeg havde samme dag maattet laane Svigersin 100 kr.
Ferre troede nok, han skulde klart beskrive denne gang
med en transaktion, - eller hvad jeg skal kalde det, - han
fik nemlig, alt sit overført paa Petras navn, saa han
selv bare skulde være et regne som en kaarmand, der intet
sikke - (det var i den anledning Petra maatte have væge), - men
ok, - der gik ikke den; - lensmanden tok ikke papirerne
"for god fik", - (der var i grunden en liden formell fejl
ved den, noget som jeg ogsaa havde sagt Ferre paa forhånd, at
jeg var væge for; - men han maatte helt til Amerika til
sin søn med papirerne, skulde han have faaet det talt, og
det var der ingen tid til; - han troede ogsaa sikkert at alt
skulde klare sig med papirerne, sly som det - var.)

Ja du mener billedet (Rabibrabilledet), - ja du synes
- nok, og med rette, at jeg længst havde sendt dig det, -
og jeg har været paa vei at faa det afsted flere gange, men
saa finder jeg altid noget, som jeg ikke liker og maa
rette paa, - og saa har jeg vistnok i løst løst en raptur
i ~~hænder~~ af, at blive "gammel dags", som din frue siger.
Ja jeg maa gratulere hende med den storartede fremgang
"paa kunstens tornefulde sti" - som det vistnok hed i gamle
dage, - "paa kunstens farifulde footballpladsbane" (brøder
det vel hede i mere moderne sprog, - eller for damers
vedkommende paa man vel heller sige "tennisplads". -
Ja "spøg habede" - altsaa i fuldt alvor: - jeg mente, hvad
jeg sa til dig i sommer: at hans var meget begavet.
Ja hvis hende fra mig, at hun aldrig skal betynde sig, om
hun er gammel dags eller ikke, - begynder hun lov at
være gammel dags eller moderne, efter som det passer dem,
det spælder bare at følge, den indre stemme; jeg har desværre
saa længe været uheldig imod dem, at den næsten er holdt
op at tale til mig. Naar vi er inde paa kapitlet
"gammel dags", saa begynder jeg næsten at blive rød for,
at din frue kommer til at mislike ^{Rabibrab} billedet, - det er saa
- nært med de "unge", som maler selv, - de finder altid
saa meget unødigt ved det, de ældre viser, - - jeg kjender

til det af egen erfaring, - da jeg selv var ung, - dit kommer
 af, at man ser anderledes, naar man til's ældre tror sig.
 Nu først begynder jeg, at forstaa, hvorledes, "barbarer" skulle
 været maalt; - men da maatte jeg have et dobbelt saa stort lær-
 red. - Ja naar Talm kommer paa lærred, - saa kom jeg
 til at tænke paa en ting. - hvis din frue har bragt for
 lærred nu (eller til sommerbrug), saa har jeg fortiden en
 udmærket preparatur, - der er sammensat efter alle vidun-
 skabelige resultater paa dette område, (og jeg har fulgt
 grundig med alle studier, som er gjort paa dette område)
 Hvis din frue altsaa vil sende noget lærred ^(linstrie) ~~altsaa~~ - saa
 skal det være mig en fornøjelse at preparere nogle lærreder
 til hende, - hun kan kjøbe lærred af den sort, som damerne
 bruger til de saakaldte "linkjoler", - altsaa den paa ublejede
 linstrie, - den er mest fri for kvinder, - (det er nemlig
 sly, at der oftest kommer kvinder frem under prepara-
 ringen; - det er kvinder, som har ligget gjænt i vævingen,
 eller er valsed eller pressede ind i tætt, saa de ikke vises) men
 som sagt, dette lærred er med kvidepit, og de kvinder, som frem-
 kommer er let af skyere bort med en tynd skarp bordkniv -
 (mellem andet og tredje "strøg" af prepareringen). Er der flere
 sorter, saa kjøb det, som er mest "grissent". - Jeg er i den
 senere tid kommet efter, at et lærred helst bør prepareres
 paa begge sider, - det indvortes og sammentrækker sig da gjevner
 under temperaturforandringer; - selv lærredet og trædene kommer da
 bare ligesom skellet eller fibrene i et stieb, - helst bør de

lærredet ogsaa males paa begge sider, — franskmanden
Vibert, som i aarene havde fast gage af den franske stat
for at studere lærredsteknik (saavel som farver og algers
holdbarhed), — haar raader til at stryge over baksiden
af lærredet med tyk politur, — det samme gjør
noget tyske authoriteter; — men jeg har ved experimenter
fåndt ud, at det er uheldigt, da der blir to forskellige
stoffer paa hver side af lærredet, — hver med sin forskjel-
lige indvirkelses evne, — og virkningen er: tusendvis af næsten
mikroskopiske ^{politurens trauer ogsaa store gjenstande og skaller farver} smaa sprækker som i det fineste retensnett.

De gamle hollænderne brugte og at preparere sine lærreder
paa begge sider, — og deres billeder har holdt sig godt, (hvor
de ikke har brugt "bitume" eller "asfalt" = farve).

Naar jeg preparerer, gaar jeg ud fra, at det første, det gjælder, er
at bevare skellet eller lærredet med dets traade og fibre; —
disse ødelægges nemlig let af alle alger, som gjør dem mere
eller næsten, — samtidig gjælder det at hindre, at de enkelte
traade eller fibre faar anledning at "løse sig" mere end andre.

Til begge disse foremaal maa der bruges et sammenværende
middel; — lim, som bruges af næsten alle fabriker, — er
uheldigt at bruge, da det har en altfor stor følsomhed overfor
fugtighed og dets sterke sammentræknings kræfter er meget
forskjelligt fra algernes, ^{som helst udvider sig} og selv om dette kan ophæves en del,
ved at fabrikkerne "kvarer" limen sammen med olie, saa er
det dog galt, — desuden faar man jo da olien direkte i lærredet,
hvad man just ^{søke att} vilde undgå med ~~at~~ prepareringen; — det gjælder
is at "kapsle" ind "skellet" først; — dertil har jeg søgt at finde
et bindemiddel med næsten samme indvirkelses evne som lærredet

selv, - (nu har rigtig nok de forskjellige fibre: traadene ~~at~~ forskjellig
 lig udvidelses evne, men en god preparatur skal kunne udjævne
 dette for en væsentlig del). - Til dette brug har jeg fundet
 ud at blanding af ostestof (næret casein) gelatin og ag
 damer et lignende bindemiddel, som bindestoffet i skind - (det
 vanskeligste er at faa det rigtige forhold, - da stofferne ikke altid
 er sig selv like), - (at faa ostestoffet opløst til en klar masse
 er forresten ikke let). Med denne preparatur bearbejder jeg lær-
 redet paa begge sider, saa længe til hver eneste fiber er
 gennemtrængt af denne grunderingspreparatur, - det blir
 da foreløbig et "skind", men et skind uden porer, - dette er ikke
 heldig, da ~~det~~ det kan blive en isolerende flade, som "skaller"
 fra sig (det, som lægges paa dette ^{af preparatur og farve} i); - jeg bruger derfor, - forin-
 der dette første strøg er tørt, - at gaa det over med samme slags
 preparatur ^{Tilsæt} med lidt brint og Zinkhvitt i; - dette danner
 porer; hvori de neste strøg af preparatur samt malinger kan
 "slaa røtter" i. - Første strøg, bruger jeg samme prepara-
 tur, men med mere tilsætning af brint og Zinkhvitt, - samt lidt
 olie og ag (ag har nemlig den mærkelige evne, naar det er "velfisket",
 at det danner et forsonende bindemed mellem vandholdige
 stoffer og oljer, - som da lader sig blande uden atter at skille
 sig fra hinanden) - (dette gælder dog kun en vis mængde; thi
 hvis man tilføjer for meget olie, skilles det sig en del olie ud
 efter en tids henstaaen). Hvilken olie, man skal bruge,
 har alle tider været det store spørgsmål. Vibert prøvede
 alle mulige oljer, - linoljer som bruges af fabrikkene (fordi
 den er billigst) er aldeles forkastelig af den grund, at den

Stadig udvider sig til evig tid. - (i alle fald: mindst 100 aar) -
og en sly stadig udvidelse kan laves i lærred, preparatur, eller
de mineraliske farver og kridtet taale (særlig ikke gelatinstoffet
som altid har været i brug), og resultatet ^(sprækker) maa da være givet
paa forhånd. Vibeblødder olie og fernisser sammen,
og det er muligt, at hans olie var udmærket, men den er
helvedes dyr, og ingen andre end l'Fraud's farvefa-
brik i Paris kender sammensætningen. Jeg har forsøgt
at sætte sammen en olie af de oljer og stivende karpixer,
som havde mindst "udvidelseslyst;" - jeg bruger dog lidt lin-
olie (men af den franske blegede) - for at modvirke et par
andre oljer og fernissers sammentrekkende evne, - ligeledes brü-
ker jeg Kopaiwa balsam af samme grund - men begge dele
i ringe mængder, - hovedbestanddelen er den venetianske ter-
pentin, som blir stivhaard, naar den tørrer; - ved at blande denne
med parafin (selvom flake), kan den let renses, saa den blir helt
lyst, og den blir da ogsaa tyndere, saa den let lader sig blande
med andre oljer, - som valmuelje, som har næsten samme egen-
skab (at blive haard), men den er dog mere elastisk, - disse
4 nævnte olie eller karpixagtige stoffer blander jeg vel og til-
rætteligt mastix for tørringens skyld (den er forresten af næsten
samme art, som den venetianske terpentin (som den muligens
ogsaa er fremstillet af med lidt tilsetning af schellak) - paa
denne maade faar jeg en aldrig olie, der ikke udvider sig for
sterkt; - for at disse oljers celler skal komme i mest mulig
intim berøring, til sætter jeg lidt lavendelolie, som letter blandingen
og - saa det blir en ensartet olie af de forskjellige. -
Hvis jeg ikke kan opdrive alle disse stoffer, bruger jeg bare
valmuelje, som er den "centrale" olie i denne blanding (lærredet

V

törres de vel langsomt mellem hvert strök, og jeg tilsætter
dertil lidt mastix eller anden god fernis (dog aldrig Paekets
retoucher fernis, som jeg i gamle dage ödelagde et par billeder
med). I den anden gangs preparering, brücker jeg dog ikke
meget olie, - men grüder denne præparatur saa vel som
müligt ind i gründeringen for at paa "rätterne" godt
ind denne, - jeg grüder til lærredet er næsten tørt, -
tager det da ^{præparatur} mere til sig, grüder jeg det atter ind i gründer-
deringen og holder paa sig, til lærredet er "mätt" af denne
præparatur, - naar det da er halvtørt, tager jeg en pensel og
stryger det net og slöt over med vand ^{og lidt olie} for at hindre, at
der skal komme sig et oilag ytterst i lærredshinden.
Naar dette er tørt, skjærer jeg bort alle knüder, - dette burde
kanske helst göras efter gründeringen (og saa gründeres lett
over igjen); thi man blötter jo lidt af "skelettet" ved at spere
knüderne over, - men saa lader de sig ikke saa godt skjære
bort efter en gangs preparering eller gründering, - dette er dog
forskjelligt efter den forskjellige lærreders struktur. - Sidste gangs
preparering (den 3de, hvis jeg vil have lærredet til at "slaa lidt ind" og
den 4de gangs preparering, hvis jeg ikke vil, at det skal "slaa ind") -
altna sidste gangs preparering, tilsætter jeg ^{præparatur} saa meget olie,
som mengden vil oplöse (samt kridt og Zinkvidt o.s.v.
som i den foregaaende præparatur) - paa denne maade, faar jeg da
en "organisk" overgang fra skindstoffet til oilstoffet, som jo er
bindemiddelket i vore farver. Naar den sidste gangs præparatur er
halvtört naar jeg ogsaa den over med lidt vand og en "lyftpensel". Nu burde
man jo helst ogsaa bruke samme slags olie til at male med.

Ja nu har jeg plaget dig nok med kapitlet „preparering“
Jeg skal dog kanske faa lov at tilføie, at blindrammer
behøver din frue ikke at sende; thi jeg har fundet en
flink og billig snedker i den herredstys kasererum, som
dere husker, - han har arbeidet mig blindrammer til
Kr. 2,50 pr. stk. og lagt til materialerne, - og saa sætter
han „skraabrodden“ paa til midlertidig støtte af rammerne
under prepareringer; - da røiner det nemlig saa hardt paa
rammen at „kjæperammer“ som regel „springer“ i hjørnerne,
og det er det forargeligste som findes, naar et vel opspændt
og vel prepareret lærred pludselig hænger som en vaskefille
fordi rammen er „springet i stykker“. - Saa maa din frue ogsaa
kontrent, hvor store lærreder (og rammer) hun vil have.

Ja saa var det reisen, - ja jeg kunde fortælle dig mange
historier om dette stipendiet, - om mine malere, som i
kjærlighed til mig vil paa konsult Moks til at trænge
mig af gaarde paa den maade, at jeg skal dele med disse,
forat de altsaa skal passe paa mig, - nu ja, jeg har
allerede sagt for meget - lad det endelig ikke komme
videre! - jeg er bleven saa ridd sladder i den senere tid,
at jeg helst ikke taler med nogen om stipendiet eller
reisen; - man har vist fra mig et stipendium for uden
grund - bare for sladders skyld - eller rettere ligefrem løgn.
(Jeg var nu i den lykkelige tro, at de unge malere herde glemt, at jeg havde stipendium.)
Jeg har lyst at se, om man vover det en gang til.

Saa er det ogsaa en anden ting, - jeg har lagt mærke til, at hvis
man lægger en plan for en ^{og taler om den} reise, bliver den aldrig af, eller
den blir helt mislykket, - naar jeg skal reise - vil jeg
helst intet sige derom til nogen ikke engang til Engel - jeg

U. B. BERGEN
Nr. 1808 211.

bestemmer det kanske et par dage forud og siger det kanske
samme dag til Engel eller kanske først et par timer før
jeg er færdig til reisen. Forresten er det for øieblikket
imidlertid for mig at løpe fra mine forpligtelser her
hjemme. Men saa meget kan jeg sige, at det bli
engang i vinter, hvis jeg klarer at ordne den værste gjeld,
og jeg vil da tage Engel, Eva og Kari med, - Kari kan
da passe Eva lidt saa Engel faar lidt fri - ellers vilde
turen være næsten gjeldt for hendes vedkommende.

Nvad fru Bregkaltz har sagt, om at jeg kom ind til Bergen
for jul er en misforstaaelse. —

Jeg er ogsaa saa daarlig for tiden, at jeg ikke kan tænke klart.

Her har forresten hendt noget i bygden, som har sat os alle
i en viss idyggstemning, - da det er saa mystisk og ufor-
klarligt: Du har sikkert set det af aviserne at 5
unge mennesker er druknet i fjelstevandet, da de skulde
hid til Sandal i fest. En baad rodde lige efter dem,
og folkene i denne sidste baad, har hverken hørt skrik
eller set noget, og det var blikstille veir med usædvanlig
sterke nordlys, der lyste næsten som maaneskin. Vi kjendte
jo godt disse unge mennesker, - den ene var her paa gaarden
medens dere var her, - han var en dygtig svømmer, og det
gjør gaarden endnu mere afstaaelig. Det var mors baad (jeg
sier forresten halvdelvis i den), som blev brugt, og det er den støeste
baad paa fjelstevandet (af feringsbaade) - den var egentlig bygget

til en lidende søvning og var derfor liebt tung til fering af
være; jeg har rodet og seilet med den i mange aar og brugt
store seil, end man pleier til feringslaade, og den var
saa stö, at jeg skjelden brugte ballast, - jeg kunde godt
staa paa en af riperne - om der hverken fandtes ballast
eller folk i baaten, - ja jeg vil paa staa, at 2 ikke alt-
for tunge eller store mænd kunde staa paa samme
riper, inden at baaten gik rüudt. Der var folk oppe
næsten hele natten paa den nordre siden af vaudet, - da
der var fest der ogsaa, - men ingen har hørt en lyd
(uden en jute, som var lagt, og som skulde høre et fluestemmet
skrik, - her betvivles man dog sandheden af hendes ord; thi
hün var iallfald fjernere fra de drukkendes baat, end
den baat, som rodede lige efter). Uvilken magt det er,
som har kunnet velt den baat, - det er det ubegriplige
Engel tror, at det er „ormen“, som man fra gammelt
har troet holdt til paa bredden af vaudet - (den skulde
engang været set paa Skei), - ja man kunde fristes til at
tro noget lignende. Baaten fandt man dagen efter veltet og
hün en hün og en aare laa under den, - baaten maa altsaa være
veltet saa glükselig, at alle er kommet ind under den, inden at
fåa auldring, at give et skrik fra sig. Her skrives selvfølgelig
lig af historier og gissninger, - oudeninde totalister har ogsaa
været inde i aviser og talt om „düs dnykk“ mod bedre vidende;
thi N. O. Porebö, som alle stoler paa, erklæred straks, at han
hadde været i mange timer sammen med disse unge föred
de drog ind, og talte med dem da de drog, - der var sikkert

gaet daqvris, siden nogen af dem havde smagt alkohol
 kun en af dem havde drukket et par glas øl dagen
 forud, men det var da over 12 timer forud, og kunde
 det selvfølgelig ingen indflydelse have da. Den eneste
 naturlige forklaring, jeg kunde tænke mig, var, at den, som
 roede, har mistet en aare; - uden forsøket paa at saa
 i denne, har han tøiet sig for langt ud, og er gaaet over
 bord, - de andre har da skullet gribe efter ham, og hvis
 alle ^{de andre} ^v ^fice da lagde sig ud over ruden, kunde de nok kanske
 klare at velti baaten, - men saa er der ting, som taler
 mod dette, - han, som roede, var den samme, som var
 her i sommer: Nils Høgrenes, - han var som udvort en dyg-
 tig svømmer, og den eneste rigtig "baatvander" af dem alle,
 derfor blev det han, som roede, og han vilde da neppe
 have mistet aaren, og om han det havde, vilde han dog neppe
 tøiet sig saa langt ud, at han gik over bord; - han vilde straks
 taget den anden aare og fisket op den, han misted; - og selvom
 han havde været saa uheldig at gaa overbord, vilde han svømmet
 hen til baaten igjen og kommet sig ombord uden vanskelighed ved
 egen hjælp. De andre - 2 jenter og 2 gutter var ogsaa saa ivovante
 paa baat, at de var altfor reddede til at rove sig til at gribe
 efter en aare eller en kamerat, som var gaaet overbord. -
 Det kan jo ogsaa tænkes at være foregaaet paa den maate, at en
 anden ^{af} personerne har gaaet overbord, og Nils Høgrenes har skullet
 berge; og i den glatte og isede baat, har de andre tabt fodfæstet,
 saa baaden blev lægt paa siden, - saa at alle har glidd ned
 i samme baadbord og saaledes veltet baaten; - men jeg forstaar ikke,

hvad grund nogen af de andre skulde have til at gaa over
bord; - da de hverken kunde ro eller var vant; baat, man
man tro, at de holdt sig i ro paa sine pladse. —

Her har været drevet, "søkning" hver dag af en masse baater
men lidt til uden resultat. - Naar sligt hændes, viser
det sig at overtro og hederskab endnu har sterk magt
i leggederne (heldigvis havde jeg nær sagt), - saaledes har
man nu med sig kaner i baadene, som søkner, thi
ifølge gammel tro, er kanen nødt at gale, naar den
føres over et lik. Fere gange har man hørt noget
paa søknerne, men det har enten sluttet, eller det har
været noget rusk; - en fik op noget mærkeligt, som
lignede en hestehale - antagelig en algeart, som lever
paa det store dyb, - man har været ned paa 120 farnes.

Engel vilde, at jeg skulde skrive til dig, og bede dig gaa
ind til en spaakjerring og faa vide, hvor de ligger; - men jeg
troede ikke, der var saa dygtige spaakjerringer i byen, at det
var hjælp i det; - nogle skal forresten vistnok have henvendt
sig til en slig, som er ude paa Holdöen. Jeg tror nu ikke
~~liken~~ er kommen paa bänden endnu; thi ulykken forgik antagelig
midt paa vandet (ellers maatte Nils klarer sig ved svømming),
og paa saa stort dyb er der saa sterk "opdrift", at liken blev
for lette til at synke. Ja nu har jeg atter plaget dig, Nils
din frue og dine børn - fra alle her - Engel skriver kanske
nogle ord i morgen. Eders hengsime Ostrup

P.S.

Kjære ven!

U. B. BERGEN
Nr. 1808 & 11.

Just som jeg skulde reude borte kommer en liden smaa pige
datter af "Flekken" (Johannes Strandem) og spørger efter
adressen til Kramer; - jeg forstod godt, at det gjaldt noget
"livari," - og lod, som jeg overhørte det, - men hun gav sig ikke
hun skulde lise fra sin far og mor (de folkene som dere kjøpte
melk af i sommer og som tok 5 öre mere end meieriet pr. liter)
de vilde reude sin smaa pige til byen, da doktoren hadde
sagt, at hun maatte opereres i nesen, - og saa skulde hun
besøke dere - og maatte altså vide hvor dere boede; - jeg op-
gav da din adresse paa Muralsmenning, da det jo ikke er
mening i, at alle folk som dere kommer i berøring med her
skal finde paa at "lægge sig ind paa" dere, naar de er nødt
at reise til Bergen for en eller anden sykdom, - du kunde
paa den maade blive nødt at indrede et helt hospital i
dit hus, - disse folk har god raad, men er opprøire som bare
fanden; men de har naturligvis hørt om din godhed mod
Flüge, og nu tror de, at de skal kunne nytte sit bekjendtskab
med eder paa samme maade. - Jeg vilde bare varsle dig
om dette i tide. Nu forstær jeg ogsaa, hvorfor jeg havde den
dre netop at faa en visit af byggeskirken Olav Sagrov,
han er en af "opkjøperne", og en bror af "Flekken's" kone (Syn-
neve Strandem), - han skal naturligvis til byen i den nærmeste
fremtid og jobbe med ^{kjøp} fleck og skind, som han har lært fra folk,
og saa skal han naturligvis tage med sin lille søsterdatter og gaa op
til eder, - og prøve at snakke hende paa Eders venlige hospital, -
kanske han ogsaa samtidig skal prøve at snakke ind paa dig en
fleskeskinke, - jeg var nemlig uforsigtig nok til at nævne for ham, at jeg

skulde have en skinke til Kramer, og om han vidste
prisen (vi gjør det nemlig ofte paa den maade her, - at vi
spørger en af opkjøberne om prisen, - naar vi skal kjøbe et
stykke eller andet hos en mand, som aldrig kan blive enig med
os selv om hvor meget han skal forlange, - vi nævner
da samtidig til opkjøberen, at vi skal kjøbe noget hos
en mand, som ikke ved prisen; - opkjøberen blir da rød
for, at vi kan sætte prisen op for ham ved at give for
meget, og han nævner da laveste pris - ogsaa i det stille
haab, at vi ikke skal faa kjøbt for den pris, - saa har
han bedre chance for at faa kjøbt, naar han kommer til
samme mand og kan byde lidt mere. Vi gaar da til den
mand vi skal kjøbe noget hos og siger: at opkjøper
den og den har sagt idag, at prisen er sliq og sliq - ~~men~~
af gammel erfaring bruger jeg da altid lidt ~~for~~ ^{mere}; thi
ellers nægter man at sælge, og det har flere gange haadt,
at jeg paa den maade har givet akkurat det samme, som opkjø-
peren, - idet han altsaa var tænkt at give lavere pris end den,
han nævnte til mig.) - Denne gang var imidlertid Olai Sagrov
meget forsigtig og betænksom, førud han ogsaa mig nogen pris, - han
havde ogsaa hørt, at jeg havde spindt efter ~~en~~ skinke, - og nu troede
han der var forretning at gjøre, naar det var til dig, jeg altsaa vilde
kjøbe, - til det vakte han, at prisen antagelig var mindst 550,-
Jeg var forbauset over, at han nævnte saa høj pris og sa, at til den
pris var jeg buden en skinke, og jeg skulde nu skrive til Kramer
og spørge, om han vilde give den pris (~~og~~ saa skulde Olai faa besked
fra mig, naar jeg fik svar fra dig, saa kunde han, ifald du gav den
pris, skaffe dig en skinke ogsaa han). Jeg synes det maa være for
stiv pris, - men kanske flask er sluttet igjen, - jeg er dog sikker

Ø/paa at flesk gaar meget ned til vaaren, — men for øieblikket er der kanske mangel paa liggderne, — da folk har solat, hvad selges kan, medens priserne endnu stod oppe. Hvis nu Olav Selqvog endnu videre kommer til dig med en skinke (uden først at faa dit svar gjennem mig), saa bør du iallefald ikke give mere end 5,25 (jg tror prisen bør være 5,00; — men de 25 öre kan han kanske trønge for transporten til Bergen, — det vil blive mere om jg skulde sende det herfra). —

Du forstaar af dette, at dit svar var ønskeligt hurtigst muligt — sat for exempel prisen til 5,00 kr. pr. kg. betalt paa stedet her og 5,25 leveret i Bergen, — eller leveret om du synes saa; men sliq, at der blir dette forhold ontrent. —

U. B. BERGEN
M. 1808 & 11

Jg kom paa den tanke nu, at du kanske mente fleste skinke til vaaren eller sommeren, — altsaa af dette aars avl — „uspeklet“ altsaa; — det er endnu ikke slagtet og blir heller ikke nogen steder slagtet for udgangen af denne maaned, og hvis det var det du mente skal jg nok kunne skaffe dig det, tror jg, — men man forlanger 3,00 kr. kg. ^{først} endnu her for det, som skal slagtis, — jg har selv spurgit paa flesk til kommende aar, og man forlangte den pris. Da tror jg det lønner sig bedre, at gjøre, som vi får har gjort og bare tinge en eller 2 skinke (eller flere), og saa lade folk have dem til vaaren eller sommeren og betale den pris, som bliver da, — det er jo den reise dermed, at man „sælger fra en“ eller spiser det op selv, hvis det røiner. Flesk letter hver måned sin halve vægt fra december det ene aar til juli — august det andet aar — senere letter det jo ogsaa lidt, men det er ubetydeligt — derfor lønner det sig som regel bedst her at kjøbe færdigspakket skinke. Men

der er som nevnt det kjedelige ved den meaden, at folk ikke er at lite paa, hvis du blir bryllup, børsel eller begravelse paa garden eller hos naboen, vil ingen selv den hederligste tage i betenkning at bruke det fleck, som er tinget. - det mener de er "nød, som byker alle love". En mand som mig, der ikke øbler stige produkter selv (vi har gjort det før) er derfor i en uheldig situation her paa landet, - da opkjøberne gjør at man maa betale top-pris, og skal man vente paa nedgang blir man gjerne snydt for det, man skal ha, selv om det er "tinget".

Skriv da en prislap (slig eller lignende som nevnt) hvis det er "speket" - fjorgammelt fleck du vil ha, og skriv den paa en særskilt lap, saa jeg har den at vise frem - ellers tror folk gjerne, at jeg vil tjene ekstra noget paa dig, og at jeg byder dem lavere end dit bud, og saa sætter de prisen op; - jeg bød en mand 600 kr. og han svarede da, at fik han ikke 600, saa spiste han heller skinken op selv; - "ingen skulde tjene noget paa hans fleck"; - de er saa vant til at snyde og tjene paa selv sine bedste venner, at de ikke kan tænke sig, at nogen kan selve igjen eller kjøpe op for andre uden at tjene lidt paa det selv, - ja de mistænker mig endog for at være en slig "mellem-mand", naar jeg skal kjøpe noget til eget bruk ogsaa. - Nei dette blev meget fleckbeprat - jeg har nok sludret en masse, - men jeg er ikke klar i hodet, - har brugt for meget adrenalin og saa hasten og forkyølelsen - jeg er rent, nedfor. Ja atter da en tak og den bedste hilsen fra os alle

Din Astrup

P. S.

U. B. BERGEN
Nr. 1808 11

Ja du nævnte noget om fleskeskinke, - jeg har
forhørt mig videre om, - men det er vanskeligt paa denne
tid, - da folk enten har brugt op eller solgt alt, som
blev slagtet ifjor paa denne tid; - idag fik jeg under-
retning fra en mand, som har en skinke, men han for-
langer 5,50 pr. kg., og det synes jeg er drøgt meget, - vi
fik den jo for 5,00 kr. pr. kg. i sommer. Vil du have
den til den pris, ^{5,50} maa du give mig meddelelse straks! -

Jeg tror dog, det maa være muligt at faa opdrevet en
skinke til kr. 5,00 pr. kg. nu ogsaa, - men folk er bleven
forvant med de gode priser og disse belvedes opkjøberne
skræmmer folk fra at sælge til os bygdfolk ved at
fortælle dem, at priserne gaar op, - det holder de paa med,
indtil det er belejligt for dem at reise til byen, - og
da kommer de og fortæller, at prisen pludselig er gaaet
ned, og nu gaar endnu mere ned, saa folk maa skynde
sig at sælge (til opkjøberne selv naturligvis).

Det er jo saa, at du (saavidt jeg har forstået) har opgivet
projektet "Fjine" o. s. v. - Har du ikke det været saa -
harde jeg hjålt et hus min, som blev solgt ved en auktion,
- jeg tænkte paa at telegrafere til dig og spørge, - det var
et hus ombredt som Gamlestora, - det gik for 600 Kr.

og det var ikke dyrt, da tømmert var godt, - det var
kanske en forsonnelse af mig, at jeg ikke købte det
til dig; men jeg fik først vid^{ere} det dagen forud, og da
gik her ingen post, saa jeg kunde faat et telegram
afsted, - desuden var det vanskeligt, om jeg kunde have
faat noget svar tilbage i det tid; - du ved hvorledes det
gaar med telegrammer her; - jeg var ogsaa syg, saa jeg
ikke selv kunde gaa paa auktionen, men jeg kunde jo sendt
Zakris. Men det vilde være godt til en anden gang,
om jeg skulde komme i en lignende usikkerhed, at vite, om
du fremdeles tænker paa et hus her - og til hvilken
pris; - (du maa regne med at grundmuren og opigjenbygning
koster mindst lige meget, som selve huset - dertil transport)
Dette hus laa paa Myklebrist, saa transporten vilde jo blevet
billig, hvis du vilde bygget et steds i nærheden her; - id paa
paa fjern vilde ^{du} faat det transporteret for omkring 40 Kr. har-
de jeg regnet ud, og grundmuren vilde jo været forholdsvis billig
der, da sten var lige ved haanden. - saa der ingen transport
blev paa den; - opførelsen af grundmuren vilde du kanske klarer
for Kr. 350 - (selvfølgelig uden cementering af kjælderen) - uden kjælder
(være med udgravning og to stenkøider) vilde du kanske faat en
grundmur for Kr. 100. -

Ja jeg vilde nok komme mig ud, - jeg blev værre for dagen
den leardrakkede forhjællese arbeider sammen med ast^{er}
maen, saa jeg ofte er redt at bli lingskrand - jeg hoster saa
jag vil sprænge. - Kils alle - Kari besynder paa brev stadig
og kommer ikke længere, - men jeg skal like fra hende og takke for
D. P. alt.